

CONSIDERENTE TEORETICE PRIVIND PROFILAXIA INFRAȚIUNILOR ÎN RÂNDUL PERSOANELOR LIBERATE DIN DETENȚIE

Victor MORARU,
doctor în drept, profesor universitar (USM)
Oleg RUSU,
doctorand

RÉSUMÉ

Le cadre de l'investigation réalisée dans l'article est dédié aux problèmes de la prophylaxie des infractions parmi les personnes libérées de la détention. Dans ce sens l'importance de la réglementation juridique de l'activité des organismes d'état et public dans le domaine de la prophylaxie des infractions récidivistes est déterminée d'abord par la tendance de l'état d'assurer l'ordre de droit et deuxièmement par le fait qu'elle vise certains droits subjectifs, importants des citoyens en limitant, dans une certaine mesure, leur liberté personnelle.

De regulă, cele mai importante domenii ale vieții sociale sunt reglementate de normele de drept. Din această categorie, desigur, face parte și activitatea organelor de stat și obștești în domeniul profilaxiei infracționalității recidive în rândul persoanelor liberate din locurile de detenție. Importanța ei este determinată, în primul rând, prin tendința statului de a asigura ordinea de drept și, în al doilea rând, prin faptul că ea vizează anumite drepturi subiective importante ale cetățenilor, limitând, într-o oarecare măsură, libertatea lor personală.

Însuși termenul „profilaxie” provine de la latinescul „*prevenire*” însemnând „a feri”, „a preveni”.¹ Iar prin profilaxia infracțiunilor se înțelege o totalitate de măsuri de relevare și înlăturare a determinantelor infracționalității (profilaxia generală), precum și influențarea corecțională asupra persoanelor care pot săvârși o infracțiune² (profilaxia individuală).

Ținem să menționăm că, în prezent, în rândul specialiștilor nu există o unanimitate privind înțelegerea conținutului profilaxiei infracțiunilor și locului său în sistemul contracarării criminalității. O parte a specialiștilor în domeniu concep profilaxia infracțiunilor ca o noțiune generică mai universală³; alții consideră contracararea, profilaxia și prevenirea criminalității drept categorii sinonime și, de fapt, nu le disociază.⁴

Totodată, termenul „a preveni” (fenomene, acțiuni etc.) înseamnă „a face să nu se producă, recurgând la măsuri de precauție; a preîntâmpina”.⁵ În acest context se menționează că prevenirea criminalității presupune a preveni infracțiunea, adică a apăra oamenii, societatea, statul de săvârșirea infracțiunilor.⁶

În formă generalizată, prin prevenirea criminalității urmează de înțeles o activitate al cărei scop este de a nu permite săvârșirea infracțiunilor, atât pe calea eliminării cauzelor, cât și prin combaterea ei.⁷

Autorii români Gh.Nistoreanu și C.Păun definesc prevenirea criminalității ca un proces social permanent, care presupune aplicarea unui ansamblu de măsuri cu caracter social, cultural, economic, politic, administrativ și juridic destinate să preîntâmpine săvârșirea faptelor antisociale, prin identificarea, neutralizarea și înlăturarea cauzelor fenomenului infracțional.⁸

Unii autori menționează că în însuși conținutul gno-seologic al acestei noțiuni stă o eroare logică, deoarece nu este posibil de a preveni ceea ce deja există.⁹ Iar criminalitatea există în mod obiectiv. Desigur, din acest punct de vedere, termenul nu este cel mai reușit, însă el s-a înrădăcinat în terminologia științifică utilizându-se pe larg în literatura de specialitate.

Scopul profilaxiei întotdeauna este de a stabili cauzele și condițiile săvârșirii infracțiunilor, înlăturarea lor, neadmiterea unor noi acțiuni ilegale, scăderea nivelului lor în societate.¹⁰

Profilaxia unui astfel de fenomen social negativ cum este criminalitatea necesită efortul întregii societăți, al întregului mecanism de stat și este indisolubil legată de schimbările ce au loc actualmente în economie, sfera socială, ideologie și în alte domenii ale relațiilor obștești.

La rândul lor, temeiurile pentru aplicarea unor sau altor norme de drept, care reglementează profilaxia infracțiunilor, sunt determinate de specificul drepturilor și obligațiilor, adică de statutul juridic al cetățenilor.

Deoarece toți cetățenii sunt obligați să respecte legea, încălcarea cărorva prevederi ale ei va atrage, inevitabil, aplicarea unor măsuri de influențare, care întotdeauna constau în limitarea unor drepturi. În acest caz, temei pentru aplicarea lor este faptul încălcării legii. Însă, încălcarea legii nu este unicul temei pentru limitarea în drepturi. În privința persoanelor liberate din detenție unele tipuri de restricții țin chiar de faptul condamnării și de aceea pot fi aplicate indiferent de comportamentul acestor persoane. Totodată, temeiul pentru a aplica aceste restricții reiese din statutul juridic al persoanelor liberate, care are anumite deosebiri de statutul juridic al altor persoane.

Într-adevăr, liberarea din penitenciar după ispășirea pedepsei presupune încetarea raporturilor juridice execuțional-penale, însă nu și a celor juridico-penale, deoarece o anumită perioadă de timp persoana se consideră a avea antecedente penale, fapt ce poate atrage pentru ea anumite restricții ale drepturilor și obligațiilor, iar aceasta de acum nu ne permite să vorbim despre o identitate totală a drepturilor și obligațiilor persoanelor, care au ispășit o pedeapsă, cu ale celorlalți cetățeni. De aici putem concluziona că temeiul general juridic pentru înfăptuirea măsurilor profilactice în privința persoanelor liberate din locurile de detenție sunt antecedentele penale. Lipsa antecedentelor face imposibilă limitarea unor drepturi subiective ale persoanelor liberate.

Însă, categoria de persoane examinată de noi devine obiect al influențării profilactice pe motiv că anterior au comis o infracțiune și au ispășit o pedeapsă penală. Legitimitatea unui astfel de motiv nu trezește careva dubii, deoarece infracțiunile sunt săvârșite, de regulă, de persoane social degradate, iar rezultatul final – corijarea lor, care trebuie să fie atins în timpul ispășirii pedepsei, necesită a fi fixat, sau cel puțin verificat, pe parcursul unei anumite perioade de timp după liberare. O necesitate și mai mare în lucrul postpenitenciar cu aceste persoane apare în cazul când, dintr-un motiv sau altul, eforturile administrației instituției penitenciare în vederea corijării condamnatului nu s-au soldat cu succes.

I.V. Șmarov susține că „însuși faptul existenței antecedentelor penale încă nu oferă temei pentru limitarea drepturilor subiective ale persoanei. Ele generează urmări general-juridice pentru persoanele liberate din detenție în cazul când acestea sunt indicate expres în lege”.¹¹

Prin urmare, temeiul juridic nemijlocit îl constituie actele normative care stabilesc un anumit tip de control sau restricții pentru persoana liberată din detenție.

Totalitatea normelor juridice, care reglementează activitatea profilactică, formează baza legală care

determină cercul subiecților și obiectivele lucrului profilactic, volumul drepturilor și obligațiilor, ordinea realizării drepturilor și îndeplinirii obligațiilor, responsabilitatea pentru nerespectarea prevederilor legale.

Trebuie să menționăm semnificația diferită a fiecărui act normativ care reglementează activitatea organelor de stat și a organizațiilor obștești privind profilaxia unor noi infracțiuni.

Astfel, un caracter general poartă normele conținute în Codul penal (art.91 alin.(2); art.90 alin.(6)), precum și în Codul execuțional (art.288, art.301) ale Republicii Moldova. Aceste acte normative stabilesc organele de stat și categoriile de persoane în privința cărora ele sunt în drept să stabilească anumite măsuri de profilaxie. Detalierea activității de profilaxie este prevăzută în acte normative speciale (ex.: Instrucțiuni cu privire la modalitatea organizării activității șefului de secție, sector, post și a inspectorului (superior) de sector în comisariatul de poliție aprobate prin Ordinul MAI nr.200 din 10.06.2004).

Actele normative enumerate sunt doar cele care constituie baza cadrului juridic al activității de profilaxie. În afară de acestea mai există un șir de acte normative care nu sunt orientate special spre prevenirea infracționalității, dar care tangențiază, într-un fel sau altul, cu acest domeniu al vieții sociale. Aici putem numi normele legislației muncii (ex.: Titlul XIII din Codul muncii), familiei (ex.: art.124, 125 din Codul familiei), civile (ex.: art.199-215 din Codul civil) etc.

Totodată, tendința legiuitorului de a reglementa detaliat și pe cât posibil de multilateral un domeniu atât de important al activității organelor de stat și obștești deocamdată nu a căpătat o formă definitivă, deoarece reglementarea juridică este realizată de mai multe ramuri de drept și acte normative de nivel diferit, care reglementează fie niște laturi aparte ale acestei activități, fie activitatea unei organizații de stat sau obștești.

Ținând cont de cele menționate, constatăm actualitatea și oportunitatea elaborării unui act normativ în care ar fi determinate sarcinile și caracterul activității de prevenire a infracționalității; subiecții activității de prevenire, drepturile și obligațiile lor juridice; nivelurile, domeniile și direcțiile de bază ale profilaxiei infracțiunilor; formele, măsurile și mijloacele juridice relevante ale prevenirii infracțiunilor; formele răspunderii pentru nerespectarea obligațiilor privind profilaxia infracțiunilor.

În dependență de ierarhia cauzelor și condițiilor criminalității pot fi evidențiate trei niveluri de bază privind prevenirea ei: general, special-criminologic și individual.

Nivelul general (profilaxia generală) include în sine activitatea statului, societății și a instituțiilor ei, îndreptată spre soluționarea contradicțiilor din domeniile economic, social, politic etc. Aceasta se realizează de diferite organe statale sau formațiuni obștești, pentru care prevenirea criminalității nu este o funcție primordială ori profesională.

Nivelul special-criminologic (profilaxia criminologică) constă în influența asupra factorilor criminogeni care generează anumite tipuri sau grupe de comportamente infracționale (violente, cupidante etc.). Înlăturarea sau neutralizarea unor asemenea factori se realizează în procesul activității subiecților corespunzători, pentru care funcția preventivă constituie o sarcină profesională. Prevenirea special-criminologică se realizează în formă de planuri (programe) privind intensificarea luptei cu criminalitatea. În ele este prevăzut sistemul de măsuri, orientat spre prevenirea tipurilor concrete de criminalitate, precum și a criminalității în ansamblu pe un anumit teritoriu. Bineînțeles, eficiența prevenirii criminalității va depinde de coordonarea programului de contracarare a fenomenului criminal cu conceptul planului statal de dezvoltare economică și socială a țării.

Nivelul individual (profilaxia individuală) include în sine activitatea în privința acelor persoane, al căror comportament intră în contradicție cu normele juridice. În dependență de etapele formării personalității infractorului, prevenirea individuală a infracțiunilor poate avea patru modalități: 1) prevenirea primară; 2) prevenirea nemijlocită; 3) prevenirea penitenciară; 4) prevenirea postpenitenciară.¹²

În dependență de caracterul determinației sociale a criminalității, măsurile de influență preventivă se divizează în *generale* și *speciale*. Ele diferă prin faptul că primele sunt îndreptate spre dezvoltarea întregului sistem social-economic, influențând în așa mod asupra reducerii criminalității și condițiilor care favorizează starea ei în scopul înlăturării, neutralizării sau limitării lor.

După conținut, măsurile preventive se clasifică în *economice, sociale, ideologice, tehnice, organizatorice* și *juridice*. De menționat că atât măsurile generale, cât și cele special-criminologice pot fi divizate conform acestei clasificări.¹³

În opinia autorului S.M. Inșakov, direcția prioritară a profilaxiei criminalității recidiviștilor trebuie să rezide în lichidarea cauzelor acesteia. Referindu-se la măsurile profilaxiei criminalității recidiviștilor, autorul susține că la acestea pot fi atribuite: 1) perfecționarea activității de aplicare a dreptului, a metodelor de anchetare a crimelor, minimalizarea numărului

persoanelor nepedepsite pentru săvârșirea infracțiunilor; 2) reformarea sistemului execuțional-penal în direcția diferențierii condamnaților și umanizării condițiilor de viață în penitenciare; 3) perfecționarea continuă a legislației penale și a practicii judiciare, sporirea eficacității pedepselor penale; 4) sporirea nivelului de pregătire a judecătorilor în ceea ce privește capacitatea de a studia personalitatea inculpatului, de a efectua prognozarea criminologică și pe aceste temeuri de a pronunța sentințe legale și temeinice; 5) profilaxia bolilor psihice, a alcoolizării și narcotizării populației; 6) perfecționarea activității organelor de stat (centrale și locale) privind resocializarea persoanelor eliberate din penitenciare, asigurarea lor cu condiții necesare pentru un trai decent (locuință, serviciu), susținerea de către stat a inițiativei sociale în această privință; 7) coordonarea eforturilor organelor sistemului execuțional-penal și ale organelor autoadministrării locale, ale organelor de stat și obștești în ceea ce privește reabilitarea socială a condamnaților; interacțiunea organelor de stat cu reprezentanții diverselor confesiuni în scopul educării religioase a condamnaților.¹⁴

În literatura de specialitate este prezentată o determinare detaliată a *subiecților profilaxiei*. Astfel, convențional, ei pot fi divizați în trei grupe de bază.

Prima grupă include în sine subiecții prevenirii generale, la care se referă organele statale și organele autoadministrării locale, precum și formațiunile obștești, care nu realizează nemijlocit sarcinile ocrotirii normelor de drept (ministerele, departamentele, primăriile, partidele, sindicatele, Biserica etc.).

Din *grupa a doua* fac parte subiecții ce realizează prevenirea special-criminologică:

a) organele statale care îndeplinesc funcțiile ocrotirii normelor de drept (MAI, SIS, procuratura, instanțele judecătorești etc.);

b) organele sociostatale care realizează funcțiile nominalizate (oficiile de executare, comisiile pentru minori etc.);

c) structurile private și obștești care contribuie la realizarea sarcinilor privind ocrotirea normelor de drept (agențiile de pază și securitate etc.).

Grupa a treia unifică subiecții care realizează prevenirea individuală. La ei se referă lucrătorii organelor de drept (spre exemplu, inspectorii operativi de sector, lucrătorii inspectoratelor pentru minori etc.), lucrătorii altor instituții statale (spre exemplu, ai școlilor speciale pentru minorii care au comis încălcări de lege).¹⁵

Existența câtorva subiecți de bază care se ocupă cu activitățile de profilaxie a infracțiunilor încă nu înseamnă că există careva elemente în plus în sistemul

examinat. Activitățile de profilaxie presupun organizarea controlului asupra comportamentului persoanei liberate în toate domeniile vieții sale: la domiciliu, la serviciu, în locurile publice; soluționarea unui complex de probleme locative și de muncă; aplicarea, în cazurile necesare, față de ea a unor măsuri de influențare. Concentrarea unui spectru atât de larg de funcții în cadrul unei singure organizații statale sau obștești, probabil, nu este posibilă. Important este să existe o delimitare clară a obligațiilor între subiecții profilaxiei și să nu se admită o dublare a funcțiilor.

Subiecții profilaxiei, deosebindu-se prin sarcinile concrete care stau în fața lor, prin împuterniciri, forme și metode de lucru, sunt reuniți de un scop comun. Însă, să vorbim despre stabilirea unor relații de interacțiune între subiecții profilaxiei încă este prematur, deoarece în activitatea lor ei se conduc de o multitudine de acte normative care reglementează fie activitatea unui subiect în parte, fie o latură a activității de profilaxie.

Nu mai puțin important este să determinăm **obiectul profilaxiei**, deoarece recunoașterea drept obiect al profilaxiei fără temei legal încalcă drepturile sale subiective, venind astfel în contradicție cu principiul legalității.

În acest sens, G.A. Avanesov consideră că „obiectul influențării profilactice este o categorie deosebit de complexă, ale cărei elemente sunt personalități în parte, grupuri de oameni, anturajul lor social (inclusiv micromediul), precum și diferiți factori, cauze, condiții, împrejurări etc. Este admisibil a se vorbi chiar despre astfel de obiecte ale profilaxiei cum ar fi o întreprindere concretă, raion, oraș sau în genere o regiune sau alta”.¹⁶

În opinia noastră, o astfel de abordare a obiectului profilaxiei este foarte largă. Într-adevăr, organele care realizează această activitate acționează nu doar asupra unei persoane concrete, dar și asupra diferitelor împrejurări, cum ar fi: situația nefavorabilă din familie, influența negativă din partea unor persoane din anturajul apropiat etc., care au tangențe, într-un fel sau altul, cu persoana care este recunoscută drept obiect al profilaxiei.

În același timp, obiectul și subiecții profilaxiei apar în calitate de subiecți ai raporturilor juridice în domeniul prevenirii infracționalității, având astfel anumite drepturi și obligații. Prin urmare, să recunoaștem împrejurările enumerate *supra* drept obiecte ale profilaxiei nu este posibil. Plus la aceasta, legiuitorul, vorbind despre profilaxia infracțiunilor, întotdeauna are în vedere personalitatea, care se caracterizează prin anumite semne: prezența antecedentelor penale,

comportamentul antisocial etc. „Adresantul activităților de prevenire sunt acele persoane, al căror comportament atestă o deviere de la normele legii și regulilor de conviețuire socială”.¹⁷

În prezentul studiu, prin obiect al activității de profilaxie subînțelegem cercul de persoane liberate din locurile de detenție, în privința cărora în actele normative este stabilită posibilitatea de a aplica anumite restricții.

Astfel, în corespundere cu prevederile art.91 alin.(2), art.90 alin.(6) C.pen. RM, art.288 CE RM, în privința persoanelor liberate condiționat de pedeapsă înainte de termen, oficiul de executare în a cărui rază teritorială își are domiciliul condamnatul întreprinde acțiuni de supraveghere a condamnatului pe durata termenului condiționat și, în cazul survenirii condițiilor prevăzute în art.91 alin.(8) C.pen. RM, înaintează instanței de judecată un demers pentru revocarea liberării condiționate.

La art.301 CE RM se prevede că administrația penitenciarului, cu cel puțin 7 zile înainte de data la care urmează să fie liberat, informează organul afacerilor interne despre liberarea din locul de deținere a condamnatului pentru infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave.

Astfel, nu față de toate persoanele liberate pot fi aplicate măsuri cu caracter restrictiv, dar numai față de cei din partea cărora putem aștepta, cu o probabilitate mai mare, noi încălcări ale legii. În privința celor liberați condiționat înainte de termen oficiile de executare stabilesc un control în scopul fixării rezultatelor corijării și efectuării unei munci educative.

Recunoașterea persoanei liberate din detenție drept obiect al profilaxiei presupune nu doar stabilirea unor restricții prevăzute de actele normative, dar și obligă organele competente să acorde ajutor în vederea soluționării unor probleme importante pentru ele. Astfel, după conținutul său, profilaxia postpenitenciară poate fi divizată în stabilirea (aplicarea) restricțiilor și acordarea unui ajutor persoanei liberate. La rândul său, prima direcție include în sine următoarele măsuri: a) de control și supraveghere; b) de îngrijire a unor drepturi subiective; c) măsuri de influențare.

Controlul și supravegherea, într-o formă sau alta, sunt efectuate în privința mai multor foști condamnați, având drept scop relevarea în rândul acestora a persoanelor cu comportament deviant. Îngrijirea drepturilor subiective și măsurile de influențare se aplică doar în privința unor categorii de persoane. Primele au rolul de a preveni săvârșirea de noi infracțiuni, iar măsurile de influențare – curmarea comportamentului ilegal sau a altui comportament antisocial.

Conținutul, formele și metodele activității postpenitenciare trebuie să depindă, în primul rând, de caracteristica personalității celui liberat și de problemele cu care el se confruntă în perioada adaptării la condițiile vieții în libertate.

Astfel, un semn distinctiv al activităților profilactice cu persoanele liberate din detenție este tendința legiuitorului de a exercita o influențare preventivă, în primul rând, asupra persoanelor din partea cărora se poate aștepta, într-o măsură mai mare, săvârșirea de noi infracțiuni.

Formele de bază ale activităților de profilaxie depind de temeiurile liberării. Astfel, în privința persoanelor liberate condiționat înainte de termen, în conformitate cu prevederile art.91 alin.(2) și art.90 alin.(6) C.pen. RM, instanța de judecată îl poate obliga pe condamnat: a) să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului competent; b) să nu frecventeze anumite locuri; c) să urmeze un tratament în caz de alcoolism, narcomanie, toxicomanie sau de boală venerică; d) să acorde o susținere materială familiei victimei; e) să repare daunele cauzate în termenul stabilit de instanță.

În opinia noastră, controlul asupra persoanei liberate care a executat întregul termen de pedeapsă trebuie să fie cel puțin același ca și asupra celor liberați condiționat înainte de termen, iar cerințele înaintate față de ea chiar și mai mari. În acest sens, obiectul restricțiilor în privința persoanelor liberate trebuie să coreleze cu nivelul lor de corijare. Altfel spus, cu cât mai bine s-a recomandat condamnatul în timpul ispășirii pedepsei, cu atât mai puține restricții trebuie să-i fie aplicate după liberare.

Persoana liberată din detenție poate fi recunoscută obiect al profilaxiei doar pe un anumit termen. Conform regulii generale, termenul-limită al activităților postpenitenciare este determinat de durata existenței antecedentelor penale.

Așadar, punctul de pornire în reintegrarea fostului deținut în societate consistă în faptul că nu trebuie realizat mai mult control decât strictul necesar, fostul infractor urmând să fie susținut și motivat să trăiască o viață fără infracțiuni prin ajutorul acordat în dezvoltarea lui personală, socială, profesională și educațională: control și securitate contra sprijin și motivare. Este bine de a oferi foștilor deținuți mai mult sprijin neîntrerupt și eficient, grijă și servicii pentru reabilitare. Sarcina

principală este de a crește siguranța publică și de a promova binele comun prin avansarea, recunoașterea și utilizarea sancțiunilor și măsurilor comunitare, în felul acesta reducând nivelul recidivei.

Note:

¹ *Dicționarul explicativ al limbii române*. Ediția a II-a / Sub redacția lui Coteanu I., Seche L. - București: Univers Enciclopedic, 1998, p.846.

² *A se vedea*: Г.А. Аванесов. *Криминология*. – Москва: Изд-во Академии МВД СССР, 1984, p.155.

³ *A se vedea*: А.И. Алексеев, С.И. Герасимов, А.Л. Сухарев. *Криминологическая профилактика. Теория, опыт, проблемы*. – Москва: Норма, 2001, p.12; А.И. Алексеев. *Криминология: Курс лекций*. – Москва: Щит, 1998, p.115.

⁴ *A se vedea*: *Криминология* / Под ред. Кузнецовой Н.Ф., Миньковского Г.М. – Москва: БЕК, 1998, p.156.

⁵ <http://www.dexonline.ro>

⁶ *A se vedea*: Г.А. Аванесов. *Криминология и социальная профилактика*. – Москва: Изд-во Академии МВД СССР, 1980, p.34.

⁷ *A se vedea*: Л.Д. Гаухман. *Правовые основы предупреждения преступлений: Лекция*. – Москва: Изд-во Академии МВД СССР, 1990, p.3.

⁸ *A se vedea*: Gh.Nistoreanu, C.Păun. *Criminologie*. – București, 1995, p.251.

⁹ *A se vedea*: М.Н. Голоднюк, В.И. Зубкова. *Предупреждение преступности*. – Москва: Изд-во Московского Университета, 1990, p.46.

¹⁰ *A se vedea*: А.Э. Жалинский. *Специальное предупреждение преступлений в СССР. Вопросы теории и практики* / Научный редактор Лисицин В.П. - Львов: Изд-во Львовского Университета, 1976, p.13.

¹¹ *A se vedea*: К.Е. Игошев, И.В. Шмаров. *Социальные аспекты предупреждения правонарушений*. – Москва: Юридическая литература, 1980, p.113.

¹² *A se vedea*: В.Н. Бурлаков, В.В. Орехов. *Индивидуальное предупреждение преступлений: вопросы теории и практики: Учебное пособие*. – Ленинград: Изд-во ЛГУ, 1988, p.32.

¹³ *A se vedea*: Iu.Larii. *Criminologie*. Vol.I. – Chișinău, 2004, p.108.

¹⁴ *A se vedea*: С.М. Иншаков. *Криминология: Учебник*. – Москва: Юриспруденция, 2000, p.178.

¹⁵ *A se vedea*: Iu.Larii. *Op. cit.*, p.109-110.

¹⁶ Г.А. Аванесов. *Op. cit.* (1980), p.444.

¹⁷ Н.Дубинин, И.Карпец, В.Н. Кудрявцев. *Генетика, поведение, ответственность*. – Москва: Наука, 1982, p.265.